Nr.77.

Warszawa, dn. 6 kwietnia 1928 r.

PRZEGLAD PRASY Z.S.R.R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ.

Nr.77. Warszawa, dnia 6 kwietnia 1928roku

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR. I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

Z SEJMU POLSKIEGO.

IZWIESTJA 31.III. Kor. warsz.Tassa, donosząc za PAT'em o przyjęciu przez Sejm prowizorjum budżetowego, podaje streszczenie przemówień posłów ukraińskich Zahidnego i Lewickiego.-

IZWIESTJA 1.IV. Depesza Tassa z Warszawy przedstawia drugą awanturę komunistyczną w Sejmie jako "Nowy skandal w Sejmie polskim". Posłowie socjalistyczni Żuławski i Malinowski rzucili się z pięściami na posłów komunistycznych. Pobici zostali posłowie komunistyczni Bitner, Rosiak i Baczyński, na których podarto marynarki. Kor. przytacza admonicję Daszyńskiego. O rozprawie posłów socjalistycznych z komunistami kores.pisze, że socjaliści tym razem wyręczyli policję.

PRAWDA 1.IV. Drugi incydent z komunistami podaje pod nagłówkiem "P.P.S. w roli żandarmów faszystowskich .Nowy gwałt nad posłami komunistycznymi".

Prawda zamieszcza karykaturę marsz.Piłsudskiego w mundurze wojskowym, stojącego na estradzie z kajdanami w obu rękach i mówiącego: "Czy jeszcze kto z panów posłów nie życzy sobie?"

ECHA PROCESU HROMADY.

PRAWDA 1.IV. Tass z New Yorku donosi iż powstał tam komitet do walki z faszyzmem polskim. Komitet zwrócił się do wszystkich organizacyj robotniczych oraz do ugrupowań liberalnych z odezwą, by żądano natychmiastowego uwolnienia wszystkich aresztowanych członków Hromady białoruskiej oraz wszystkich więźniów politycznych w Polsce, jak również zalegalizowania Hromady i wszystkich politycznych organizacyj robotniczych. Prócz tego komitet zaapelował o składki na fundusz obrony aresztowanych członków Hromady oraz innych ofiar teroru w Polsce.

W skład komitetu wchodzą: przedstawiciele MOPR /Międzynarodowa Org.Pomocy Rob./, Amer. Zw.Metalistów, Związku Zaw.Kanad.,Workers' Party /komunistów/, przedstawiciele lewej frakcji Zw. białoskórników i krawców damskich, jak również przedstawiciele ukraińskich,białoruskich i litewskich ugrupowań oraz przedstawiciele aljansu antyfaszystowskiego: Scott - Nowring, Robert Denny, Theodor Debs /brat zm. Eug.Debs'a/ Gitlow, Olgin, Victor Berger /pos.soc./ i przedstawiciele prasy: "Freiheit", "Russkij Gołos" i "Nowyj Mir".

AKTYWNOŚĆ POLSKIEGO ATTACHE W TOKIO.

PRAWDA 1.IV. Kor.Tassa z Tokio donosi o wręczeniu przez polskiego attaché wojskowego 50 wybitnym osobistościom w armji i marynarce japońskiej wyższego polskiego orderu wojsk. za wybitny udział w wojnie rosyjsko-japońskiej oraz w wojnie światowej. Podczas ceremonji obecny był premjer Tanaka. Polski attaché wojsk.w rozmowie z dziennikarzami

oświadczył, że wojna rosyjsko-japońska przyczyniła się w dużym stopniu do powodzenia walki o niepodległość Polski. Wszystkie pisma zamieściły zdjęcia z uroczystości wręczenia orderu Ministrowi Mar. Okada.

POD BUTEM PIŁSUDSKIEGO.

PRAWDA 3.IV. pod powyższym tytułem podaje opis pogrzebu ofiar katastrofy przy ul. Starynkiewicza i demonstracji urządzonej przy tej okazji przez organizację robotniczą przy współudziale posłów komunistycznych, która to demonstracja zakończyła się awanturą na cmentarzu. Kor. przedstawia całe zajście w ten sposób, iż całą winę przypisuje policji i drużynie PPS, które niemiłosiernie pobiły posłów komunistycznych Bitnera i Gawrona. Kor. podkreśla, że pobicie posłów komunistycznych nastąpiło zaraz po groźbie posła Żuławskiego w Sejmie, że socjaliści rozprawią się z komunistami poza Sejmem.

CO MOŻE DAĆ KONFERENCJA KRÓLEWIECKA.

PRAWDA 3.IV. Pod powyższym tyt. pisze m.in., że rokowania w Królewcu zwracają na siebie powszechną uwagę, ponieważ stosunki polsko-litewskie zagrażały nie raz pokojowi na Wschodzie Europy. Ten, komu zależy na pokoju, pragnie bezsprzecznie pomyślnego zakończenia rokowań. Autor pisze, że wobec tego, iż Polska zagarnęła Wilno, inicjatywa uregulowania stosunków winna wyjść od Polski, a jednak polskie MSZ. w jednej ze swych not do rządu litewskiego wysunęło tylko kwestje techniczne. Wysunięcie przez Litwę żądania odszkodowania za zagarnięcie Wileńszczyzny zahacza o podstawową rozbieżność, rozdzielającą oba narody. Zdaniem autora, Rada Ambasadorów nie miała prawa powzięcia decyzji w sprawie Wileńszczyzny, ponieważ jest ona organem wykonawczym Traktatu Wersalskiego. Wobec tego, że Rosja, na terytorjum której powstała Litwa, nie została pokonana przez Ententę, Litwa jest w prawie, nie uznając decyzji Rady Ambasadorów. W związku z tą sprawą autor powołuje się jeszcze na § 111-ty Traktatu Ryskiego.

Przy dobrej woli obu stron możnaby dojść stosunkowo łatwo do porozumienia w sprawach technicznych, co wogóle odprężyłoby stosunki między Polską i Litwą i usunęło możliwość starcia w najbliższym czasie. Kompromis taki nie byłby niebezpieczny dla Litwy, gdyż może ona nadal zachować swoje pretensje do Wileńszczyzny, a Polska - w dalszym ciągu pozostać w tej sprawie na swojem stanowisku. Takie załatwienie kwestji odpowiadałoby również interesom państw sąsiednich, a przedewszystkiem - sprawie pokoju w Europie Wschodniej.

Powodzenie rokowań królewieckich zależne jest, oczywiście, od dobrej woli obu stron oraz od tego, że uboczne czynniki nie będą działały wbrew interesom pokoju. Przedewszystkiem jednak pomyślny wynik rokowań zależny jest od Polski, jako od strony silniejszej. Przyszedł czas, kiedy przedstawiciele Polski powinni wykazać w praktyce swój pacyfizm. Od propozycji polskich w Królewcu zależeć będzie rezultat tej ważnej konferencji.

Społeczeństwo sowieckie z dużą uwagą powinno śledzić przebieg tych rokowań, pomyślny wynik których zostanie powitany przez masy pracujące w ZSRR., ponieważ osłabi on niebezpieczeństwo konfliktu w sąsiedztwie granicy sowieckiej.

Kor. z Królewca

PRAWDA 1.IV./p.t."Polska szykuje się do zerwania rokowań z Litwą" donosi, że w kołach delegacji pol. czynione były usiłowania odwieść Litwinów od zamiaru wniesienia żądania odszkodowania za akcję Żeligowskiego. Polacy otwarcie mówili, że jeśli Litwini nie odstąpią od tego zamiaru, to krok ten oceniany będzie jako akt prowokacji i sabotażu konferencji. Co się tyczy polskich dezyderatów tranzytowych, to Litwini oznajmili, że konwencja sp..wu po Niemnie jest zbyteczna wobec istnienia konwencyj Barcelońskiej i Kłajpedzkiej.-

2. SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

UKRAINIZACJA W ARMJI CZERWONEJ

"KRASNJA ARMJA" z dn. 24/III /Charków, pismo wojskowe/ omawia kwestję ukrainizacji oddziałów wojskowych armji sowieckiej w USRR. Pismo stwierdza, że wojskowa organizacja partyjna na Ukrainie nie przywiązuje do ukrainizacji dostatecznej uwagi: "o ile dawniej chociażby mówiono o konieczności ukrainizacji, obecnie rozmów tych zaniechano". Na zgromadzeniach partyjnych języka ukraińskiego prawie nie słychać. Wszyscy członkowie partji przemawiają w języku rosyjskim, członkowie związku młodzieży komunistycznej idą w ich ślady. Przeszkodą dla ukrainizacji jest brak zainteresowania się polityką narodowościową władzy sowieckiej oraz rosyjski szowinizm narodowy. Bardzo często mówca, któremu przewodniczący proponuje aby przemawiał w języku ukraińskim odpowiada: "mam zamiar mówić poważnie, będę mówił w języku rosyjskim". Na zebraniach partyjnych w 43 pułku konnym przemówienia w języku ukraińskim przerywane są przez okrzyki: "nie rozumiemy, prosimy przemawiać po rosyjsku". Jest to tembardziej godne pożałowania, iż ci, którzy przeciwstawiają się w ten sposób ukrainizacji, sami są z pochodzenia ukraińcami. Stosunki narodowościowe w armji pozostawiają naogół wiele do życzenia. Narówni z szowinizmem rosyjskim kwitnie szowinizm ukraiński i antysemityzm. Pismo nawołuje wojskowych sowieckich do zwalczania wszystkich tych prądów.

3. ŻYCIE GOSPODARCZE.

OŚWIADCZENIE P.RYKOWA W SPRAWIE POŻYCZKI WŁOŚCIAŃSKIEJ

"IZWESTJA CIK ZSSR" z dn. 1/IV ogłasza oświadczenie prezesa rady komisarzy ludowych ZSRR p.Rykowa w sprawie pożyczki włościańskiej. Na wstępie tego oświadczenia p.Rykow stwierdza, iż otrzymuje liczne skargi na stosowanie przymusu w kupowaniu obligacji pożyczki przez ludność włościańską ZSRR. Skargi te przekazał p.Rykow prokuratorom sowieckim. Lecz w związku z ich otrzymaniem uznaje p.Rykow konieczność zwrócenia się do prezesów rad komisarzy ludowych republik związkowych i autonomicznych oraz prezesów wszystkich komitetów wykonawczych sowietów z ostrzeżeniem przeciwko stosowaniu przymusu w sprawie kupowania pożyczek. Stosowanie tego przymusu może, zdaniem p.Rykowa, zachwiać kredytem państwowym ZSRR. Dla osiągnięcia skutecznej emisji pożyczki należy korzystać nie z przymusu, lecz z propagandy na rzecz pożyczki.

PROBLEMAT ROZWOJU ROLNICTWA SOWIECKIEGO

"EKONOMICZESKAJA ŻIZN" z dn. 28/III /Moskwa/ omawia w artykule wstępnym problemat rozwoju sowieckiej gospodarki rolnej. Pismo zwraca uwagę na znaczenie tegorocznych zasiewów wiosennych i wysuwa w związku z tem trzy hasła: 1/ konieczność zwalczania prób kułaków skierowanych na zerwanie kampanji zasiewów, 2/ konieczność należytej organizacji zasiewów i 3/ konieczność postępu w dziedzinie rozwoju kolektywnej gospodarki rolnej. Szczególna uwaga powinna być zwrócona na działalność niższych instancyj władzy. Cała akcja prowadzona ma być na podstawie polityki ściśle klasowej. Akcja w dziedzinie rozwoju gospodarki kolektywnej powinna być związana z akcją nad rozwojem kooperacji rolniczej. Wszelki biurokratyzm w dziedzinie operacji zasiewnych powinien być bezwzględnie tępiony. W ostatnich słowach artykułu pismo nawołuje całe społeczeństwo sowieckie do współdziałania z kampanją zasiewną.

IBIDEM zwraca uwagę na trudności w dostarczaniu kooperacji rolniczej towarów, których kooperacja ta potrzebuje w związku z kampanją zasiewów wiosennych. Przemysł sowiecki powinien wytężyć wszystkie swe siły dla zapobieżenia brakowi wytworów przemysłowych na wsi sowieckiej podczas zasiewów.

4. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

ECHA OŚWIADCZENIA GEN.DENIKINA
"ZA SWOBODU" z dn. 5/IV /Warszawa, pismo demokratyczne/ omawia głosy prasy polskiej oraz rosyjskich pism emigracyjnych w sprawie odpowiedzi gen.Denikina na list dowódcy sowieckiego. Zdaniem pisma list ten należy traktować jako prowokację GPU, której celem jest wysondowanie poglądów wojskowych rosyjskich na emigracji.

5. NOTATKI I INFORMACJE.

SPRAWA PODZIAŁU MAJĄTKU KULTURALNEGO ROSJI
"KRASNAJA GAZIETA" z dn. 24/III /Leningrad/ donosi, że C.K.W. sowietów USRR zwrócił się do centralnego rządu sowieckiego z prośbą o przekazanie Ukrainie sowieckiej części zbiorów z Ermitażu leningradzkiego, bibljoteki publicznej w Leningradzie oraz innych muzeów. Prócz przedmiotów, mających związek z przeszłością historyczną Ukrainy chciał C.K.W. USRR otrzymać ~~xxxxx~~ obrazy pendzla malarzy rosyjskich na tematy ukraińskie, w tej liczbie obraz Repina "Zaporożcy". Komisarjat ludowy oświaty załatwił prośbę tą odmownie.

NASTROJE W WOJSKU SOWIECKIM
"KRASNAJA ARMJA" z dn. 24/III /Charków, pismo wojskowe/ podaje, że żołnierze armji czerwonej na Ukrainie otrzymują nadal listy, w których zawarte są skargi ludności rolniczej USRR na rzekome konfiskaty zboża, obciążenie podatkowe i t.p. Wśród włościan i żołnierzy rozpowszechniane są pogłoski o tem, iż rząd zamierza skonfiskować włościanom wszystkie zapasy zboża, iż przewidywany jest powrót do komunizmu wojennego. Pismo zaprzecza tym pogłoskom, oświadczając, iż są one rozpowszechniane przez "kułaków", którzy chcą znaleźć w masach włościańskich i w wojsku oparcie dla swych celów. Podłoże do rozpowszechniana pogłosek tego rodzaju zostało stworzone przez nieudolność niektórych urzędników, którzy dopuszczali się sprzedaży towarów tylko w drodze wymiany na zboże, zmuszali ludność do kupowania obligacji pożyczki włościańskiej, nie dopuszczali do odbycia targów, konfiskowali bezprawnie zapasy zboża i t.p.

6. ARTYKUŁY, NIEOBJĘTE PRZEZ PRZEGLĄD PRASY.

1/ "KRASNAJA GAZIETA" z dn. 1/IV /Leningrad/ ogłasza artykuł w sprawie sytuacji politycznej w Polsce. Pismo protestuje przeciwko polityce Marszałka Piłsudskiego i polskiej partji socjalistycznej oraz zapowiada rewolucję w Polsce.

2/ "PRAWDA" z dn. 1/IV /Moskwa/ ogłasza artykuł w sprawie zwołania plenum C.K.K. sowieckiej partji komunistycznej w dniu 2-go kwietnia r.b. w Moskwie. Artykuł stwierdza, między innemi, powtarzanie się wypadków akcji opozycyjnej.

3/ IBIDEM ogłasza wiadomości z przebiegu sesji C.K.W. sowietów RSFSR.

4/ "NOWOJE WREMIA" z dn. 29/III /Białogród, pismo monarchistyczne/ ogłasza artykuł swego redaktora p.Dawatca na temat stosunków polsko-rosyjskich. Artykuł osnuty jest na tle wystąpień chóru kozackiego w Polsce.

5/ "ORKA" z dn. 31/III /Mińsk, polskie pismo komunistyczne/ ogłasza szereg protestów przeciwko "zbrodniom faszyzmu polskiego".

6/ "EKONOMICZESKAJA ŻIZN" z dn. 29/III ogłasza artykuł wstępny p.t. "Monopol handlu zewnętrznego a okrążenie kapitalistyczne".